

عمل جراحی برداشتن تخمدان

تخمدان ها، بخشی از دستگاه تولید مثلی زنان می باشند که در آن ها تخمک قرار می گیرد. تخمدان ها به تعداد دو عدد در طرفین رحم در قسمت لگن قرار می گیرند. علاوه بر قرارگیری تخمک ها در این اندام ها، قابلیت تولید هورمون های جنسی برای کنترل چرخه قاعدگی زنان را نیز بر عهده دارند. عمل جراحی برداشتن تخمدان ها که با اصطلاح علمی اوفورکتومی نیز شناخته می شود عمل جراحی است که در آن یک یا هر دو تخمدان از بدن خارج می گردد. این عمل جراحی معمولاً برای جلوگیری یا معالجه شرایط خاص مانند سرطان تخمدان یا آندومتریوز انجام می شود.

رحم، قسمتی از دستگاه تناسلی که به شکل یک گلابی برعکس می باشد. رحم همان قسمتی است که تخمک گذاری در آن انجام می شود و جنین در آن رشد می کند. این قسمت از بدن دارای عضله بسیار قوی می باشد که در حالت عادی حدود ۶ سانت طول دارد ولی در حین زایمان تا

چندین برابر خواهد شد. در واقع همین عضله های قوی هستند که می توانند در حین زایمان کمک به خارج شدن جنین کنند. رحم در بین راست روده و مثانه قرار دارد و انتهای آن به واژن متصل می شود. در دو طرف رحم لوله های رحمی قرار دارند که به آن متصل شده اند و در پایین به وسیله گردن رحم به واژن اتصال پیدا کرده است. سطح داخلی رحم قسمتی است به نام آندومتر که این لایه به وسیله تغییر در روند هورمون ها ساخته می شود و ریزش پیدا می کند که خونریزی ماهیانه را شکل می دهد. دقیقاً همین تغییرات هورمونی و ساخته شدن دیواره های آندومتر است که محیط را برای لانه گزینی جنین آماده می کند.

عمل برداشتن تخمدان

جراحی شکم باز یا لاپاراتومی

در جراحی باز شکمی یا لاپاراتومی، جراح برای دسترسی به تخمدان ها یک برش طولانی در قسمت تحتانی شکم ایجاد و سپس ماهیچه های شکمی را با دقت از هم جدا می کند. جراح، هر تخمدان را از خون و بافتی که آن را احاطه کرده

جدا کرده و تخمدان را خارج و سپس برش را پانسمان می کند.

جراحی لاپاروسکوپی با حداقل تهاجم

در حین جراحی لاپاروسکوپی، یک ابزار نازک بوسیله یک برش کوچک در نزدیکی ناف قرار می گیرد. در حین جراحی یک دوربین کوچک به جراح اجازه می دهد تخمدان ها را ببیند و آن ها را بردارد. این روند ممکن است جای زخم و برش و زمان بهبودی کمتری نسبت به جراحی باز شکمی داشته باشد. اما این روش برای همه بیماران مناسب نیست و نظر پزشک ارجح است.

اقدامات بعد از برداشتن تخمدان

بیماران بهتر است در چند روز اول پس از عمل جراحی در خانه تحت مراقبت قرار بگیرند. اکثر بیماران می توانند تا شش هفته پس از عمل به فعالیت کامل برگردند. کسانی که تحت عمل جراحی لاپاروسکوپی قرار دارند ممکن است به مدت دو هفته زودتر دوباره به فعالیت کامل بازگردند. علاوه بر آن در این شرایط معاینات منظم به پزشکان اجازه می دهد تا در صورت لزوم روند بهبود را تحت نظر بگیرند.

دانشگاه علوم پزشکی شیراز
مرکز آموزشی درمانی شهید دکتر فقیهی

عمل جراحی برداشتن تخمدان

ویژه آموزش به بیمار

تهیه کننده

لیلا منصورآبادی- کارشناس پرستاری
افسون توفیق - کارشناس ارشد پرستاری

تایید کننده

دکتر الهام عسکری
(متخصص و جراح زنان و زایمان- فلوشیپ لاپاراسکوپی)

منابع

بیماریهای زنان برک و نوآک ۲۰۲۲
پرستاری داخلی جراحی برونر سوارث ۲۰۲۱

زمستان ۱۴۰۴

EDU-PT-341/A

- اجتناب از عوامل خطر مانند پوشیدن لباس های تنگ یا مصنوعی
- محل زخم خود را با تمیز نگاه داشتن منظم، خشک نگه داشتن، و نظارت بر علائم عفونت (تب، ترشح از محل زخم، قرمزی و...) مراقبت کنید.

مدت زمان بهبودی بعد از عمل

برداشتن تخمدان

بهبودی از بیماری اوفورکتومی به چند عامل مختلف، از جمله نوع جراحی بستگی دارد. جراحی لاپاروسکوپی ممکن است فقط در بیمارستان ۱ روز طول بکشد، اما جراحی باز شکمی به طور معمول به ۲ یا بیشتر روز بستری در بیمارستان نیاز دارد.

بیماران برای بهبودی کلی خود بعد

از جراحی بهتر است راهکارهای زیر

را در نظر بگیرند

- تغییر در رژیم غذایی
- استراحت قبل از عمل و در حین بهبود
- عدم استفاده از تامپون ها در طول دوره نقاهت
- مصرف داروهای لازم برای یبوست در صورت لزوم
- اجتناب از بلند کردن اجسام یا ورزش سنگین و اجتناب از برقراری روابط جنسی